

Språkröret

för Hörselskadades förening i Stockholm

nr 2
augusti 2020
årgång 77



Sandy
är här!

Lokalen är
öppen igen

Innehåll nr 2 2020

- 3 Ledaren
- 4 Sandy Wadnor
- 8 Om att se för att höra
- 9 Döve Roman fick jobb via HRF Sthlm
- 10 Hörsellinjen finns för dig
- 11 Göran Bredberg Medborgarhuset
- 12 Föreningsnytt Kallelse till årsmöte och höstmöte
- 13 Kvällsöppet på torsdagar Hörselveckan 2020
- 14 Höstaktiviteter
- 15 Klubbarna
- 16 På kansliet



Språkrörets redaktion

Språkröret ges ut av Hörselskadades förening i Stockholm och utkommer normalt med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare
Anna Quarnström
anna.quarnstrom@hrfstockholm.se

Redaktör
Anne Sjökvist
anne.sjokvist@hrfstockholm.se

Omslag
Sandy Wadnor
vid Hammarbykajen
Foto: Anne Sjökvist

Upplaga 2500 ex
Tryck Åtta.45 Tryckeri
ISSN 1404-6121

Språkrörets utgivningsplan 2020
nr 3 utkommer vecka 47
manusstopp 28/10

Redaktionen ansvarar inte för obeställt material och förbehåller sig rätten att korta insända texter. Fotograf är Anne Sjökvist om inte annat anges.

Nytt liv, nytt hopp!

NÄR NI LÄSER DETTA är jag – om allt går väl – mormor! Barnbarnets mamma Mimi föddes 1991 då lågkonjunkturen slog till med ödesdiger kraft i Finland. Denna period är känd som "laman" (med korta a:n) i Finland då 1980-talets ekonomiska uppsving kraschade och övergick i recession. En halv miljon finländare blev arbetslösa och flera hundra tusen så överskuldssatta så att de fortfarande betalar av sina skulder.

De som föddes då och senare har aldrig upplevt något riktigt uppsving. Efter 1991 har det mest handlat om nedskärningar och inbesparingar för dem som har det sämst och klyftor som ökat i hela västvärlden.

Men denna millenniegeneration har ju heller ingenting att jämföra med. Den här tiden och verkligheten är deras och livet rullar på. De flesta har ändå utbildat sig, de flesta har jobb, de bildar familj och skaffar barn. Livet går vidare.

"DET ÄR SÅ TYPISKT ATT JAG SKULLE BLI GRAVID JUST I ÅR", sa Mimi när vi pratade via Whatsapp härom dagen.

Så tänkte jag också ett litet ögonblick då det begav sig 1991 men det gick ju rätt bra ändå.

Jag är inte det minsta orolig för det lilla knytt som nu ska börja sitt liv. Vi människor är otroligt bra på att anpassa oss till nya verkligheter och på det sättet har mänskligheten överlevt så pass länge som vi ändå gjort. Och ärligt talat är Mimi oändligt mycket mer mogen och förberedd på att bli mamma än jag någonsin var. Det kommer att bli bra.

Sedan får tiden utvisa om den ärflika hörselskadan har förts vidare denna gång (mina döttrar har den tydligen inte). Eller den känsliga magen från morfaderns sida eller något annat som finns i alla de släktgener som samlas i knyttet.

Inte kan man fundera på det. Det blir som det blir. Det här knyttet har åtminstone både en mamma och mormor som kommer att känna igen tecknen om hörseln blir sämre. Och som kommer att slåss som lejoninnor för att knyttet ska få allt som behövs för att kunna leva ett fullödigt liv ändå.

Anne Sjökvist
redaktör



Medlemsmöten med hängslen och livrem

Vi hatar Corona. Låt oss bara få det konstaterat så här direkt. Att pandemin har förändrat hur vi lever våra liv är att uttrycka det mildt.

De av oss som undkommer smittan med livet i behåll påverkas vi med. I grunden och i det mest banala. Som i att årsmöte och medlemsmöte (höstmöte) inte kan genomföras så som tänkt.

En förening behöver sina medlemsmöten. De är själva grundförutsättningen för en fungerande medlemsstyrd organisation. Och självklart ska också vi ha möten även i år men i lite annorlunda form.

Efter många våndor är det nu bestämt att årsmötet 2020 genomförs i ABF:s största sal samt också digitalt

för dem som inte kan eller vill delta fysiskt.

Det har inte varit något lätt val. Men vi har kommit fram till att det är det bästa av de alla i varierande grad otillfredsställande alternativ som finns.

Att göra som en del organisationer och hålla årsmöte via post (till exempel PRO Stockholm) ser vi som otänkbart mot bakgrund av det stora antal motioner och frågor som väckts inför vårens inställda årsmöte.

Ett årsmöte utan förutsättningar till dialog och frågor skulle leda till att året 2019 stod obearbetat och därmed att syftet med årsmötet inte uppfylls.

Att bara ses fysiskt exkluderar en del av våra medlemmar och att bara ses digitalt

likaså. Vi kör med både hängslen och livrem alltså. Vi vill ju att de som vill delta också kan göra det.

Men säkerheten då? Hur ska vi kunna ses säkert? Vi kommer givetvis att vidta alla tänkbara säkerhetsåtgärder inför mötet.

På HRF Stockholms årsmöte den 18 oktober 2020 är avstånd obligatoriskt och vi tillhandahåller munskydd och handsprit. Den som känner sig krasslig stannar hemma eller deltar digitalt.

För att vi ska kunna anpassa den enorma lokalen och logistiken är vi också tacksamma om man meddelar kansliet på förhand om man kommer att närvara.

Varje medlem som infin- ner sig är förstås röstberättigad och välkommen, men



Foto: Patrick Miller

speciellt detta år hoppas vi på föränmälan. Det handlar om allas vår säkerhet.

Kallelse till och information om årsmöte och medlemsmöte finns i tidningen på sid 13 och på vår hemsida.

Med en stilla förhoppning om att ni alla mår bra och att vi kan ses i höst,

Anna Quarnström
ordförande

Nu öppnar vi dörren till lokalen igen!

Ja, vi öppnar upp! Från tisdagen den 1 september är lokalen på Malmgårdsvägen 63A öppen kl 10-15 måndag-onsdag och kl 10-19 på torsdagar. Fredagar håller vi stängt.

För att alla i personalen inte ska behöva åka dit varje dag turas vi om att vara på plats.

Vi ställer förstås inte till med några större aktiviteter så länge myndigheternas restriktioner kvarstår men ni är hjärtligt välkomna in på en fika och pratstund.

Det finns handsprit och hörsel teknik så vi inte behöver sitta för nära varandra för att höra. Givetvis kommer man inte dit om man känner sig krasslig.

Tillsammans hjälps vi åt att hålla ut!



Snabbare information med e-post

Detta år ändras saker snabbt och när denna tidning går i tryck vet vi inte mycket om hur världen, eller snarare Folkhälso-myndighetens rekommendationer ser ut om en månad eller så. Därför kan vi behöva skicka ut information till er även mellan tidningsutgivningarna.

Vi blir därför jätteglada om du som har en e-postadress men vet att du inte uppgav den när du blev medlem eller som kanske bytt adress i något skede kan skicka oss en hälsning per e-post så att vi får den. Sänd oss ett hej på adressen kansli@hrfstockholm.se bara så fixar vi resten. Eller skicka direkt till medlemsregistret@hrf.se.

Vi följer givetvis lagstiftningen när det gäller personuppgifter och ger inte ut e-postadresser eller andra uppgifter till tredje part. Föreningens dataskyddsombud är Anna Quarnström.



Edwin och Eston ser till att mamma Sandy är sysselsatt när hon är hemma.

Nya verksamhetsledaren Sandy Wadnor

En glädjespridare med dröm om ett hörselsmartare Stockholm

HRF Stockholms nya verksamhetsledare har starka värderingar om alla människors lika värde och rättigheter. Som barn till en gravt hörselskadad förälder har hon upplevt hur tufft livet kan vara om man inte hör och det driver hennes starka engagemang i hörselfrågor.

Sandy Wadnors engagemang i hörselfrågor är sprunget ur egna erfarenheter även om hon själv inte (ännu) har någon konstaterad hörselskada. Hon växte upp med en gravt hörselskadad mamma, den enda i släkten som hörde riktigt dåligt.

När hon var tretton år blev mamman helt döv utan att människorna omkring henne riktigt förstod att det var så, inklusive Sandy själv. Först när hon började studera TSS (Tecken som stöd) och senare till teckenspråkstolk kunde hon och mamman börja kommunicera på riktigt och först då förstod Sandy till fullo hur det är att inte höra och hur viktig kommunikationen är för att förhållanden mellan människor ska bli bra.

I juni utsåg styrelsen för HRF Stockholm Sandy till föreningens nya verksamhetsledare. I mitten av augusti började hon jobba, under ett minst sagt speciellt år att inleda ett nytt jobb i en förening där sociala aktiviteter är så centrala. Men Sandy räds inte utmaningar, snarare tvärtom har hon förmåga att se att ur svårigheter kan det födas något nytt och ibland bättre.

Det var i Botkyrka Sandy såg dagens ljus 1985. Sedan dess har hon bott på Söder och söder om Söder. Hon fick lära sig lite teckenspråk och var en fena på att läppavläsa som liten men inte tillräckligt för att ha en helt fungerande kommunikation med mamman, vars hörselnedsättning förvärrades successivt.

Själv hade mamman gått i hörselklass först i Gamla Stan och sedan i Alviksskolan, men det mesta hon kunde av teckenspråk hade hon lärt sig av döva arbetskamraten Barbro på den myndighet där hon arbetade. Det var ofta Sandy som fick rycka in som tolk i situationer där mamman inte hörde, som det är för många barn till hörselskadade och döva föräldrar.

Efter samhällsutbildningen med inriktning bild- och formlinjen på gymnasiet beslöt Sandy sig alltså för att studera till teckenspråkstolk, mest för att kunna kommunicera med mamman. Under gymnasietiden hade hon studerat TSS vid Wiks folkhögskola i perioder men hon ville lära sig mer.

– Efter tre år hoppade jag av utbildningen för då kunde jag tillräckligt för

att kommunicera och jag kände ändå inte riktigt för att börja jobba som tolk.

Istället utbildade hon sig till förpackningsdesigner och fick nytta av sin kreativa ådra. Men hon kom aldrig att jobba inom den branschen för hennes mamma tipsade om ett ledigt jobb som informatör på Hörselskadades Riksförbund. "De kan behöva din speciella hörselskadekompetens", sa hon och hade alldeles rätt.

– Jag hade ju verkligen fått uppleva hur onödigt tufft och uteslutande livet kan vara för någon som är gravt hörselskadad eller döv och det är så fel tycker jag. Det finns så mycket okunskap inom vården också och det gör mig fly förbannad.

Ett exempel Sandy tar upp är att kontakter med hälsovården förväntas ske per telefon. I likhet med många andra barn till föräldrar med hörselskador var hon den som ofta fick sköta vårdkontaktarna åt sin mamma och det ska barn inte behöva göra.

– Dessutom utmynnade samtalen ofta i att de skulle ringa upp min mamma senare. De hade liksom inte hört att jag precis sagt att hon inte kan

höra i telefon och gett instruktioner om hur man kunde ringa via Tolkcentralen.

Sandy har jobbat med olika uppgifter inom HRF de senaste åtta åren – bland annat på Hörsellinjen, Hörteknik och som organisationsadministratör – och kände att det var dags att söka sig vidare till nya utmaningar. Därför blev hon glad när hon såg att Stockholmsföreningen sökte ny verksamhetsledare.

– Det är ju lite av ett drömjobb för mig. Stockholmsföreningen ligger alltid lite i framkant känns det som och jag har alltid sneglat på er och hoppats att det skulle finnas en plats för mig framöver hos er.

Hur vill du jobba hos oss?

– Det ska bli roligt att driva arbetet framåt och också att få träffa flera medlemmar, det gör man inte så mycket när man jobbar på förbunds-kansliet. Det passar mig bra att få testa idéer och hugga i med allt möjligt, som man kan göra i en lokalförening.

Förutom det viktiga sociala sammanhanget som föreningen utgör är det också politisk påverkan som lockar Sandy. Att kunna förändra och förbättra i grunden.

– Stockholm ska vara ett fungerande samhälle för alla, alla ska få finnas och vara accepterade som de är och kunna leva fullt ut.

Att börja jobba mitt under en pågående pandemi ser hon som jätteutmanande och något som ger både för- och nackdelar.

– Det tvingar ju oss att tänka nytt och det är alltid spännande. Kanske är det nu rätt tid att hitta nya målgrupper, att ses på andra sätt, att bli ännu mer tillgängliga för att kunna ta tillvara stockholmarnas intresse på bästa sätt.

Hon ser till exempel gärna att föreningen ska nå fler anhängiga eftersom det är en grupp som ofta förbises när det gäller funktionsnedsättningar överlag. Att en person i familjen har en hörselnedsättning påverkar alla anhängiga och de kan många gånger också behöva stöd och hjälp.

Eston 1,5 år är minstingen i familjen Wadnor Eneström. Sandy har hunnit ha en skön hemester med sin familj innan hon inledde jobbet i HRF Stockholm.



Även vuxendöva är en grupp som ska ha en självklar plats i föreningen.

– Alla ska känna sig välkomna och alla ska känna att de kan kommunicera hos oss!

Några färdiga manus och planer har Sandy förstås inte i det här skedet ännu. I höst ska hon lära känna föreningen och medlemmarna och tillsammans med övrig personal och styrelse se över hur föreningen kan utvecklas.

På höstmötet som hålls den 18 oktober kommer medlemmarna att få ta del av verksamhetsplanen för 2021 och där kommer nog Sandys inflytande att märkas.

Förutom engagemanget i hörselfrågor har hon också varit aktiv i Riksförbundet för social och mental hälsa där hon bland annat startade ungdomsföreningen Glädjekällan, och i Schizofreniförbundet där hon tillsammans med

psykologer ledde läkepedagogiska stödgrupper för barn till psykiskt sjuka föräldrar.

– Jag har starka värderingar om alla människors lika värde och rättigheter och har alltid jobbat för att bidra till ett tillgängligare samhälle där alla får finnas på sina villkor.

Privat lever Sandy just nu intensivt familje- och småbarnsliv. Hon och sambon Daniel har nyligen köpt hus i utkanten av Södertälje och där huserar ofta fyra barn samtidigt: Sandys och Daniels gemensamma Edwin 3 år och Eston 1,5 år samt bonusbarnen Engla 14 år och Elio 16 år. Det betyder att det inte finns mycket tid över till annat på fritiden just nu.

Hemmet ligger en kort promenad från pendeltåget och på en halvtimme tar hon sig med det till Södermalm. Där planerar hon att parkera en cykel

så att hon smidigt kan ta sig till Malmgårdsvägen.

– Även om jag bor i Södertälje så är det inte längre bort än en del av Stockholms förorter.

Så länge rekommendationerna kvarstår att de som kan ska jobba hemifrån ska också föreningens per-

sonal göra det, så i höst turas personalen om att vara på lokalen en dag var i veckan. Sandy kan man säkrast träffa på onsdagarna på Malmgårdsvägen 63A och hon vill gärna att medlemmar som kan och vill kommer in på en fika och pratstund.

Förresten är det inte helt sant att

Sandy inte själv har en hörselnedsättning. Senaste hörselkontrollen indikerade en viss nedsättning och hon ska inleda en utredning eftersom hon upplever att hon börjat höra sämre.

Välkommen till oss, Sandy!

Anne Sjökvist

Sandy kort och gott

Född: i Botkyrka 1985

Bor nu: i Södertälje

Familj: sambo Daniel Eneström, barnen Edwin 3 år, och Eston 1,5 år samt bonusbarnen Engla 14 år och Elio 16 år.

Ideella engagemang:

- Adjungerad styrelsemedlem i HRF Stockholm 2017-2018 (under föräldraledigheten).
- Styrelseledamot i RSMH, Riksförbundet för Social och mental hälsa, 2016
- Startade upp ungdomsföreningen Glädjekällan inom RSMH

Utbildning: Samhällslinjen inriktning Bild- och formlinjen på Nacka gymnasium, TSS-kurser på Wiks folkhögskola, Dövsblind- och teckenspråkstolk på Södertörns folkhögskola (två av fyra år), Förpackningsdesign vid Nackademin yrkeshögskola, Praktisk PR, PR- och marknadsassistent vid Medborgarskolan, Organisation och kommunikation vid Mittuniversitetet. Under åren på HRF har hon också gått flera kurser i hörteknik och ljudmiljö.

Intressen: Tycker om att dansa salsa och träna yoga så fort vardagen bjuder på ett lämpligt tillfälle. Tycker mycket om konst, både att titta på och att måla själv. De senaste åren har hon målat kroki och ägnat sig en del åt abstrakt konst.

Sandys hälsning till HRF Stockholms medlemmar:

Jag hoppas att alla håller sig säkra och friska nu. Kanske är det ett bra tillfälle nu att lära sig använda digitala sätt att kommunicera eller lära sig något annat nytt. Hör gärna av er till mig!

Kontakt: sandy.wadnor@hrfstockholm.se,
tfn: 08-462 24 32



Om att se för att höra

Plötsligt står hon där framför mig på stigen. En kvinna i träningskläder och med ansiktet täckt hela vägen upp till ögonen av en mask som ser väldigt proffsig och säker ut. Liksom vadderad. Coronasäker.

Hon har uppenbarligen sagt något till mig och väntar på svar. Jag tittar in i hennes ögon som inte avslöjar någonting alls; de ser varken glada, ledsna eller arga ut. När man bara kan se ögonen och pannan av ett ansikte har man ingen chans att utläsa något som helst. Det är blankt. Och jag inser ännu en gång hur beroende jag är av att se för att höra.

Om jag befinner mig i ett sammanhang, i en butik till exempel, kan jag oftast lista ut vad det kan röra sig om när en människa säger något till mig.

Är jag inte beredd på att någon ska säga något till just mig hör jag aldrig på första försöket men jag hinner ändå koppla lite krokar i hjärnan att hänga upp det som kommer efter mitt "åh ursäkta, jag hör lite dåligt, kan du upprepa". Stämmer krokarna är mycket vunnet och min hjärna kan koppla ihop de ord som kommer in till något begripligt även om jag kanske inte hör dem alla. Min hjärna har minst 40 års träning på detta och är jag inte alltför trött är jag bra på det.

Möter man en okänd människa på en stig i skogen kan den personen säga precis vad som helst: Fråga efter vägen, påpeka att jag glömt byxorna hemma, varna för en björn som hon just sett... Herregud, finns det björnar i Grimsta naturreservat?

Jag brukar undvika skogar av just den orsaken – tror jag – att när jag väl hör att något djur anfaller mig är det alldeles för sent. Har jag i misstag kommit mellan älgkon och hennes kalv är det bara att hälsa hem. Men i ett naturreservat med en massa "power

walkare" och nära en storstad ska det väl vara säkert?

Jag vet att i det här läget kommer det inte att hjälpa att jag ber henne upprepa vad hon sagt, jag kommer inte att höra ändå. Men jag säger förstås min standardfras i alla fall: "Ursäkta, jag hör lite dåligt, kan du säga igen?". Det går automatiskt och vad ska jag annars göra?

Jag hör ljud av mänsklig röst under masken men jag kan absolut inte urskilja ett endaste ord, fast jag snabbt blåser ut trumhinnorna med min diskreta gest som ingen brukar uppfatta och fast jag anstränger mig till max.

Jag kommer plötsligt på mig själv med att skämmas över att jag inte hör. Det händer inte så ofta numera men nu gör jag det. Jag vill inte att kvinnan ska tro att jag är arrogant och inte vill förstå hennes brytning som hon kanske har, vad vet jag? Eller att hon ska bli generad över att ha råkat på en människa som inte hör när hon nu en gång försöker ta kontakt med någon. Ja, det är ologiskt, men så är det; jag skäms.

Nu höjer hon på ögonbrynen också. Äntligen något jag kan tolka; hon vill ha en reaktion av något slag.

Jag skrattar till lite generat och är samtidigt arg på mig själv för att jag urskuldar mig. Sedan tar jag upp telefonen samtidigt som jag pekar menande mot vänstra örat och säger det jag borde ha gjort direkt: "Förlåt, jag hör dig inte, kan du vara snäll och skriva."

Så klart är det inga problem för henne. Hon tar min telefon och skriver vant med snabba tummar. Räcker över den samtidigt som hon gör tummen upp och nu ser ögonen helt klart glada ut. Inte på ett sätt som att hon skrattar åt mig utan för att hon är glad bara.

Hon vinkar och återupptar sin av-



Munskydd och ansiktsmasker är en utmaning för oss som behöver se mun och ansikte för att höra, men det finns alltid lösningar.

brutna jogingtur. På mobilens skärm läser jag: "Jag vill bara säga att du såg så harmonisk ut där du kom gående. Jag blev glad av att se dig."

Jag tittar upp och efter henne för att tacka men hon är redan ur sikte. Jag skrattar till och nu är det inte någon generat flin utan ett skratt som bubbлар upp för att jag är så glad. Så fina människor det ändå finns och som man kan stöta på där man minst anar!

Ja, det är klart att det blir jobbigt för oss som är beroende av att se för att höra när ansiktsmasker täcker de viktigaste delarna för vår kommunikation.

Men ändå, det här går över och det finns alltid något sätt att kommunicera. Att höra dåligt innebär heller ingen större risk att drabbas av Covid-19, det finns de som har det värre, mycket värre. Och faktiskt, för det mesta är det bara vi själva som tycker att vi är till besvär om vi inte hör direkt.

Anne Sjökvist

Roman från Ukraina fick byggjobb med hjälp av HRF Stockholm

Roman Pavlusenko flyttade från Ukraina till Stockholm i mars 2019 för att försöka hitta jobb här och skapa sig ett liv i Sverige. I bagaget hade han många års erfarenhet av byggjobb så det var först och främst till den branschen han ville söka sig.

Roman är döv sedan födseln och fick kontakt med HRF Stockholm genom föreningens så kallade TIA-projekt som genomfördes 2019. TIA står för "Tidiga Insatser för Asylsökande" och finansieras av länsstyrelsen. Föreningens tanke var att fånga upp och hjälpa asylsökande med olika hörselskador. Eftersom **Andreas Lindblom**, som själv är döv och teckenspråkig, jobbade i projektet kunde föreningen också hjälpa döva asylsökande.

– Det var svårt för mig i början och jag är så glad över den hjälp jag fick i föreningen och av Andreas, som ställde upp som tolk i många situationer, säger Roman via teckenspråkstolken när vi gör intervjun digitalt.

Tack vare projektet blev Roman en framgångshistoria. Redan i oktober kunde han börja jobba i företaget A.N.K Bygg & Renovering och där har han varit en uppskattad anställd sedan dess.

Romans modersmål är ukrainskt teckenspråk och han har nu genom Andreas lärt sig en hel del svenskt teckenspråk också. Han kan läsa ukrainska, ryska och lite engelska. Så mycket svenska har han inte lyckats lära sig, förståeligt nog, men med hjälp av språk- och översättningsappar i smarttelefonerna går det bra att kommunicera tycker han.

– Jag jobbar alltid ihop med en rysk kille och vi kan kommunicera bra. För det mesta gör vi jobb inomhus, mest renoveringar av olika slag. Mina chefer har bra tålamod och ibland händer det

Döve Roman lyckades få jobb inom ett halvår efter att han kom till Stockholm från Ukraina.



förstås att jag inte riktigt förstår första gången, men då förklarar de lite till bara.

Nikolas Kitsos, som är en av delägarna i företaget säger att det inte har varit några större problem alls.

– Tvärtom, Roman är en mycket duktig och uppskattad arbetare hos oss. Vi har också tidigare haft döva anställda och ser inte det som något problem. Våra anställda jobbar alltid minst två tillsammans och för Romans del är det mest inomhusjobb. Vi gör mycket renoveringsjobb på gamla villor.

Företaget har drabbats en del av coronapandemin med färre arbetstillfällen men ser nu en liten uppgång igen.

Eftersom Ukraina inte hör till EU har Roman ansökt om uppehållstillstånd och när denna tidning gick i tryck har han ännu inte fått besked.

Både byggföretaget och Roman hop-

pas förstås att han får stanna här.

– Jag trivs bra i Sverige och vill gärna fortsätta att bo här. Jag delar nu lägenhet med en döv irakisk kompis i Bredäng men vill hyra en egen lägenhet och kunna ta hit min familj.

På grund av viruspandemin har Roman inte kunnat åka och hälsa på sin familj i Ukraina i sommar. Senast han såg sin fru var vid nyår då hon hälsade på här. Han har tre barn, varav en vuxen son som studerar.

Barnen har han inte träffat sedan han flyttade till Stockholm och han behöver åka till Ukraina och skriva under passansökan för att de minderåriga barnen ska få pass och kunna komma hit.

– Det är svårt att inte ha dem här förstås men vi pratar varje dag på Whatsapp. Snart blir det bättre tider.

Anne Sjökvist

Vi finns här för dig. Nu också.

Fråga HRFs Hörsellinjen på **hørsellinjen.se** och **0771-888 000**

Just nu är det många hörselskadade som ställs inför nya utmaningar.

Då kan det vara skönt att veta att HRFs rådgivningstjänst Hörsellinjen finns här för dig som söker kunskap, råd och stöd om frågor som rör hörsel.

FAKTA OCH RÅD: På **hørsellinjen.se** hittar du HRFs fakta och råd om hörsel och hörselskador, hörselvård, hörhjälpmedel, hörselsmarta distansmöten med mera.

Här finns även information om hörselvården, region för region.

PERSONLIG RÅDGIVNING:

Vill du ställa en fråga? Till exempel om hur du kan hålla kontakten på distans om du har svårt att höra i telefon? Eller behöver du bara någon att prata med om din situation?

Då är du välkommen att mejla till HRFs rådgivare på Hörsellinjen via formuläret på **hørsellinjen.se** eller ringa till **0771-888 000** kl. 9.00–13.00 (vanlig samtalstaxa).

Frågorna är många, men det finns svar. Och du är inte ensam.



HÖRSELLINJEN

En del av Hörselskadades Riksförbund (HRF)



Sveriges första CI-doktor Göran Bredberg har avlidit

I slutet av 70-talet påbörjade några läkare i Australien, Tyskland och Österrike en verksamhet med cochlea implantat-operationer, det vill säga operationer där man kan ge personer som tidigare hört viss hörsel tillbaka.

I Sverige visade doktorerna **Tore Lundborg**, som inom kort skulle gå i pension, och **Göran Bredberg** stort intresse för att introducera denna metod även i vårt land.

Metoden var vid denna tidpunkt mycket omstridd men Göran Bredberg fick tillstånd att göra tio operationer, vilka sedan skulle utvärderas av ett antal personer. Bland dessa fick även Hörselskadades förening i Stockholm en representant och detta innebar att föreningen tidigt kom att intressera sig för cochlea-implantat.

Göran Bredberg gjorde sin första operation på Södersjukhuset 1984 och

utvärderingen visade att denna teknik kunde hjälpa många att få rätt mycket hörsel tillbaka.

Göran Bredberg gjorde också under årens lopp en hel del operationsförbättringar varigenom till exempel även personer som blivit döva på grund av hjärnhinneinflammation kunde få nytta av ett CI. Efter några år gjorde Göran även CI-operationer på döva barn med bra resultat.

Göran Bredberg tog sig alltid tid för sina patienter och han blev mycket, mycket omtyckt av dem. Han visade också stort intresse när CI-opererade bildade en förening inom vårt distrikt där han anlätades som talare vid ett antal tillfällen och han utsågs också till dess hedersledamot.

Göran Bredbergs pionjärsinsats har betytt mycket för så många människor och hans livsgärning kommer att



Foto: Bamplanta

Göran Bredberg.

minnas av tacksamma patienter ännu under många år.

Lars Lindén
f.d. ordförande

Helena Lanzer-Sillén
f.d. kanslichef

Medborgarhuset öppnar igen med nya teleslingor

Renoveringen av Medborgarhuset vid Medborgarplatsen börjar bli klar och den 1 september öppnar delar av verksamheten. Renoveringen är pietetsfullt gjord och det mesta av originalinredningen från 1939 finns kvar men med moderna lösningar och tillgänglighetstänk som inte fanns på 30-talet.

Teleslingor har lagts ner i golven i alla de allmänna utrymmena i huset. Kulturskolan tog i augusti hjälp av HRF Stockholm för att ta reda på vilka upphandlingar som ytterligare behöver göras och vad de ska tänka på för att få teleslingorna i Kulturskolans dramasalar att fungera på bästa sätt.



Där skylten finns, finns också teleslinga.



Tranströmerbiblioteket flyttar tillbaka från den tillfälliga exilen i Söderhalarna och även här finns teleslinga.

Vi kommer också att få möjlighet att testa slingorna när allt är installerat.



Teleslingexperten Pontus Egerö (i mitten) förklarar för Kulturskolans koordinatör Åsa Kalzén och projektledare Christer Nygren hur teleslingor fungerar och varför de är så viktiga för många.

Medlemmarna i HRF Stockholm kallas till

Årsmöte och höstmöte

söndagen den 18 oktober kl 10.30-16

i Z-salen på ABF Stockholm, Sveavägen 41

(max 100 deltagare, salen rymmer 300)

10.30-11	Registrering
11-11.30	Nya verksamhetsledaren Sandy Wadnor presenterar sig
11.30-13.30	Årsmötesförhandlingar
13.30-14	Paus med enklare förtäring på plats i salen
14-15.30	Höstmötesförhandlingar



Sandy Wadnor.

Förslag till dagordning årsmötet

1. Årsmötes öppnande
2. Fråga om kallelse skett enligt stadgarna
3. Fastställande av antalet röstberättigade
4. Fastställande av dagordning
5. Val av ordförande för mötet
6. Val av sekreterare för mötet
7. Val av protokolljusterare tillika rösträknare
8. Styrelsens berättelse från föregående verksamhetsår
9. Revisorernas berättelse från föregående verksamhetsår
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
11. Förslag från styrelsen och medlemmar
12. Val av föreningsordförande
13. Val av övriga ledamöter samt ersättare i styrelsen
14. Val av revisorer och ersättare
15. Val av valberedning
18. Styrelsens rapport om aktuella frågor
19. Mötet avslutas

Förslag till årsmötet

Du som medlem kan lämna förslag till årsmötet per e-post kansli@hrfstockholm.se eller post till **Malmgårdsvägen 63A, 116 38 Stockholm** **senast den 4 oktober.**

De förslag som lämnades in i våras och styrelsens yttrande över dessa kvarstår.

Årsmöteshandlingar finns att ladda ner på vår hemsida www.hrfstockholm.se senast den 11 oktober.
Meddela oss om du vill att vi skickar handlingarna per post till dig.
Handlingarna fås också på själva mötet förstås.

Slinga, skrivtolkar och teckenspråkstolkar finns.

Förslag till dagordning höstmötet

1. Höstmötet öppnas
2. Fråga om kallelse skett enligt stadgarna
3. Fastställande av antalet röstberättigade
4. Fastställande av dagordning
5. Val av ordförande för mötet
6. Val av sekreterare för mötet
7. Val av protokolljusterare tillika rösträknare
8. Förslag till verksamhetsplan och budget för 2021
9. Rapporter
11. Övriga frågor
12. Mötet avslutas

Höstmöteshandlingar finns att ladda ner på vår hemsida www.hrfstockholm.se senast den 11 oktober.
Meddela oss om du vill att vi skickar handlingarna per post till dig.

För att vi ska kunna följa myndigheternas rekommendationer önskar vi att du föranmäler dig senast fredagen den 9 oktober till kansli@hrfstockholm.se eller ring 08-462 24 30.

Uppge namn, om du har några matpreferenser samt om du vill delta i årsmötet, höstmötet eller båda.

För den som inte vill eller kan delta fysiskt i mötena finns också möjlighet att delta digitalt. Uppge i så fall också det när du anmäler dig så får du mera information om detta inför mötet.

Det finns handsprit vid ingångarna och personal ser till att avstånd hålls. Kom inte på mötet om du har symptom på snuva eller förkylning. Vi hjälps åt att skapa ett tryggt möte för alla!

Välkommen!

Inspirationskvällar på torsdagar

Från 1 september öppnar vi dörrarna igen i föreningen. Under hösten testar vi också att ha öppet kvällstid en gång i veckan för er som inte kan eller vill komma till föreningen på dagtid.

Vi tänker oss inspirationskvällar där deltagarna kan styra vad som ska hända. Vi börjar med TSS-café, alltså att vi sitter och pratar och fikar och samtidigt lär oss tecken som vi kan ha stöd av i kommunikationen. Men vi kan också till exempel bjuda in någon inspirerande föreläsare, yoga eller laga mat tillsammans.

Givetvis ser vi till att följa de rekommendationer som finns. Handsprit finns och vi håller avstånd. Det finns hörselteknik i lokalen så vi hör varandra och dessutom har vi alltså tecken till stöd och hjälp.

Och givetvis kommer man inte till lokalen om man känner sig krasslig. Vi meddelar på vår facebook sida och hemsida om vi måste hålla stängt.

Kika gärna in på vårt kvällscafé mellan 17-19 på torsdagar, kanske efter jobbet en stund. Det är bara att dyka upp.

Har du frågor kan du ringa 076-101 4027 eller skicka e-post till anne.sjokvist@hrfstockholm.se. Varmt välkommen!



Hjälp till med idéer och få ett skyddskit!
Väskan innehåller munskydd och handsprit och passar också utmärkt för hörapparatsbatterierna.



Hörselveckan 12-18 oktober

Skriv så det hörs!

När myndigheterna började direktsända pressträffarna om coronapandemin i våras blev det väldigt tydligt hur viktigt det är att textning fungerar och hur lätt det är att

glömma bort oss som inte är teckenspråkiga men behöver text för att höra. Därför vill vi ännu en gång lyfta fram skrivtolkning och textning under nationella hörselveckan 12-18 oktober. Vi vill också sprida den nya symbolen som visar att något är textat/skrivtolkat.



Exakt hur vi kommer att göra det är ännu inte klart, till viss del beror det förstås på hur det är med pandemin och restriktionerna.

Därför vill vi gärna ha idéer från dig! Vad skulle du vilja ha skrivtolkat? Nu har du chansen att önska helt fritt. Det kan vara något för ett mindre sammanhang eller något som syns i hela staden! Skriv till oss och berätta: kansli@hrfstockholm.se eller ring 08 462 24 30.

Alla som bidrar med idéer belönas med det smarta kitet som kan hängas på ryggsäcken eller i byxhållarna så att handspriten och munskyddet alltid är nära till hands. Hörapparatsbatterier passar också utmärkt i den lilla väskan.

Bussresan till Skåne skjuts fram till våren

På grund av att coronaläget fortfarande inte är under kontroll har vi beslutat skjuta fram medlemsresan till Skåne till våren. Vi vill inte riskera våra medlemmars hälsa på minsta sätt och därför siktar vi nu i stället på slutet av april eller början av maj så att vi möter våren i Skåne. Förhoppningsvis är det en coronafri vår vi får uppleva nästa år.

De som har anmält intresse för och senare bokat resan nu i sommar har förtur till platserna i vår. Vi skickar ut ett nytt program med datum och priser före årsskiftet. Läs mera i nästa nummer av Språkröret.



Vi siktar på att se Ale stenar i vårsolens glans.

Vi corona-anpassar oss

Nu då vi öppnar upp dörrarna igen behöver vi alla tänka till lite extra och se till att vår verksamhet är så säker som möjligt. Vi i personalen är på plats varsin dag så att vi inte alla behöver åka till lokalen varje dag. Den i personalen som är på plats är medlemsansvarig och ser till att allt löper som det ska. Vi ber er ha överseende med att det kan finnas dagar då ingen i personalen kan vara på plats. Det meddelar vi i så fall på hemsida och Facebook.

Alla ska vi tänka på följande:

- Kom inte till lokalen om du är snuvig eller känner dig sjuk på något annat sätt.
- Det är smalt vid ingången. Vänta utanför om det är flera som redan står där så att avstånd kan hållas.
- Det finns handsprit vid ingången och på flera ställen i lokalen. Använd den!
- Kom ihåg att hålla avstånd! Vi använder mikrofoner och teleslingan så mycket som möjligt. Ni som kan TSS har också en gyllene chans att öva nu!

Om vi alla hjälps åt att skapa en trygg miljö kommer vi att få en fin höst trots allt. Hoppas att vi ses på Malmgårdsvägen 63!

HRF Stockholms



Vi använder hörteknik och pratar alltid bara en åt gången i vår bokcirkel. Mer info får du på tfn **08-462 24 30**, eller kansli@hrfstockholm.se
Vi träffas en gång i månaden.

Höstens första träff:

10 September

Anna-Karin Palm

Jag vill sätta världen i rörelse
och

Roy Jacobsen *Fartygets ögon*.

Övriga träffar blir

8 oktober, 5 november och 3 december. Böckerna är inte bestämda ännu.

Välkommen med!



Vi öppnar upp dörrarna för Öppet hus i höst igen på Malmgårdsvägen 63 A. Fika och prat för er som vill träffas under otvungna förhållanden. Hörteknik används och vi följer rekommendationer med handsprit och avstånd. Varannan tisdag kl 11-13, jämna veckor. Start

**tisdagen den
15 september kl 11-13**

**Följande 29/9, 13/10,
27/10, 10/11, 24/11, 8/12.**

Varmt välkommen!

Alla kan måla

Alla kan måla är en öppen grupp där vi målar hellre än bra! Passar alla!

Vår plan är att vi ska träffas och måla tillsammans i höst men beroende på hur coronasituationen utvecklas sig kan träffar ställas in. Vi meddelar på Facebook och hemsidan om träffar blir inställda men vill du vara på säkra sidan kan du maila kansli@hrfstockholm.se eller ringa **08-462 24 30** och kolla innan. Vi träffas i mötesrummet i lokalen på Malmgårdsvägen 63 A.

Torsdagar kl 13.30

17 september

1 oktober

22 oktober

12 november

10 december

Välkommen!

Bridgeklubben



Bridgeklubben har beslutat att avvakta med träffarna tills pandemin är under kontroll och myndigheterna lättar på rekommendationerna för 70-plussarna. Medlemmarna får information via e-post eller telefon om det blir några ändringar innan nästa nummer av Språkröret utkommer.

Ta hand om er så länge!

Spelledare

Björn Åström, 08-644 53 50

Karl-Herman Sköldvall, 08-648 89 84

Hans Rångtell, 072-853 99 93

Kassör **Sonja Sköldvall**, 08-648 89 84

Mahjong-klubben



Foto: Mats Olsson

Vi ses igen i lokalen i höst enligt nedanstående:

September	09, 23
Oktober	07, 21
Noember	04, 18
December	02 jullunch

En riktigt solig och avkopplande sommar önskar vi er alla. / Styrelsen

Årsavgift 50 kronor

Spelavgift inkl kaffe/te 10 kr

Vill du veta mer om oss? Ta kontakt!

Ordförande **Mats Olsson**

tfn 070-730 61 88

maol90@hotmail.com

Kassör **Wera Sjöström**

tfn 076 19 05 718

werasjostrom@gmail.com

Klubbmästare **Maj-Lis Janzon**

tfn 070 334 663

maj-lis.janzon@telia.com

TSS-klubben



TSS-klubben har beslutat att inte starta upp verksamheten så länge Folkhälsomyndighetens rekommendationer kvarstår om att 70-plussare ska undvika onödiga kommunala resor.

Vi återkommer med meddelande till klubbmedlemmarna om och när situationen ändras.

Ha en fin höst och sköt om er!

Kontaktpersoner:

Lars Svensson

lars.i.svensson@icloud.com

070-2556350 (endast SMS)

Vivianne Andersson

viviand@telia.com

073-0580377 (endast SMS)

Konstklubben

Efter årsmötet i vintras hade vi i Konstklubbens styrelse många idéer till aktiviteter under våren och hösten. Flera medlemmar hade till styrelsens glädje anmält intresse att ordna aktiviteter. Men så kom coronaviruset och stoppade alla aktiviteter!

Tyvärr är ju läget fortfarande osäkert och vi kan inte ordna några aktiviteter i grupp. Så snart det blir möjlighet till det, meddelar vi medlemmarna dels i Språkröret, dels på HRF Stockholms hemsida och även via mail.

Den årliga konstutlottningen kommer att äga rum i slutet av oktober om vi kan träffas då. Om det inte går kommer vi att ordna en digital utlottning. Närmare info om hur det ska gå till kommer senare. Styrelsen

har trots pandemin men tack vare samråd via nätet köpt en akvarell av skärgårdsmålaren **Lars Holm**.



Denna fina akvarell av Lars Holm är en av de tavlor som lottas ut i oktober.

Varma hälsningar från Konstklubbens styrelse

Vill du bli medlem? Kontakta oss!

Skicka ett mejl:

konstklubben@hrfstockholm.se

eller skicka sms till

ordförande **Anna-Lena Hörnkvist**

0707 577 128

eller

kassör **Gunnar Malmqvist**

0703 484 848

Årsavgift 175 kr (ange gärna din e-postadress vid betalningen)

Plusgirokonto 70 11 58 - 8

Organisationsnummer 802416-2227

Nätverket Hör & Håpna

Våra träffar är inställda tills vidare i väntan på bättre rider. Vi skickar meddelande till alla medlemmar om vad som gäller.

Ta hand om er och ha en fin höst!

Kontakt:

Hans Lindberg 070-398 73 90 (sms)

h.lindberg.se@gmail.com

Kassör: **Ingegerd Bergkvist**

070-581 08 76 (sms)

ia.bergkvist@gmail.com

Information: **Gunnel Klingström**

070-388 66 67 (sms)

gunnel.klingstrom@gmail.com

Kansliet

Vi öppnar upp dörrarna till lokalen i höst men fortsätter följa myndigheternas rekommendationer i möjligaste mån.

Personalen jobbar ännu hemma för det mesta men kommer att vara i lokalen en dag var i veckan. Vem du träffar på vilken dag kan variera men öppettiderna borde hålla streck. Vi lägger ut information på Facebook och hemsida om det blir ändringar.

Måndag-onsdag kl 10-15

Torsdag kl 10-19

Fredag stängt

Det går förstås också bra att kontakta oss via e-post eller telefon.

Telefontiderna är vardagar 10-16. Numret till kansliet **08-462 24 30**.

E-postadressen:

kansli@hrfstockholm.se

Vi som jobbar i föreningen nu är verksamhetsledare

Sandy Wadnor, tf verksamhetsledare **Lasse Åsberg** (till årets slut), kommunikatör **Anne Sjökvist**, samt projektanställd **Andreas Lindblom**.

Ta gärna kontakt med oss i stort som smått!

ÖPPET

MÅNDAG - ONSDAG 10-15

TORSdag

10-19

FREDAG

STÄNGT

VÄLKOMMEN!

**Vi hjälper gärna**

Vi kan också hjälpa medlemmarna med annat nu under coronakrisen. Tag kontakt om du behöver hjälp att handla, beställa hörapparat-batterier eller hitta information till exempel. Eller om du bara vill prata med någon.

Låna slinga

Som medlem i HRF Stockholm har du möjlighet att utan kostnad låna mobilt slingsystem från föreningen. Utlåning sker till medlemmar för privata sammankomster såsom dop, begravning, examensfest eller födelsedagsfirande. Eller vid personlig rådgivning

ning exempelvis hos läkare, fastighetsmäklare eller bank. Lätta att använda!

Mejla eller ring och reservera slinga/slingor, hämta upp eller så levererar vi hem till dig.

Facebook

På Facebook och hemsidan lägger vi ut mycket information mellan tidningarna. Genom att gå in där är du alltid uppdaterad med vad som är på gång.

E-postadress

Eftersom saker förändras snabbt nu kan vi behöva få ut information också mellan tidningarna kommer ut. Du

som har en e-postadress får väldigt gärna skicka den till oss så är du säker på att få information.

Tv-textning på sidan 199

Textningen finns under samma sidnummer på kanalerna SVT, TV3, TV4 och Kanal 5.

SMS till 112

Du som hör dåligt kan kontakta nöd-nummer 112 via sms. Då ska du först registrera ditt mobilnummer genom att lämna dina uppgifter på www.sosalarm.se/viktiga-telefonnummer/112/112-fortal--och-horselskadade/

Vår integritetspolicy

Vi i HRF är noga med att hantera de personuppgifter som anförtros oss på ett tryggt och säkert sätt, i enlighet med gällande lagstiftning.

Har du frågor om detta kan du ringa eller skriva till **dataskyddsombud@hrf-stockholm.se**.

Hela vår integritetspolicy finns på hemsidan.

Hörselskadades förening i Stockholm

Besöksadress Malmgårdsvägen 63A

Postadress Malmgårdsvägen 63A,
116 38 Stockholm

E-post kansli@hrfstockholm.se

Hemsida www.hrfstockholm.se

Organisationsnr 802001-5551

Plusgiro 15 66 88-4

Swish 123 183 46 88

Ordförande Anna Quarnström
anna.quarnstrom@hrfstockholm.se

Telefon:
Måndag-fredag kl 10-16

Telefonnummer
Kansli 08-462 24 30
Kommunikatör 08-462 24 31
Verksamhetsledare 08-462 24 32

Bokning av samlingssal görs via telefon
08-462 24 30 eller e-post till
kansli@hrfstockholm.se.

Adressändring och medlemsanmälan:
HRF:s medlemsregister,
medlemsregistret@hrf.se.
Telefon: 08-457 55 48, tisdag kl. 9-11
och 13-15 och torsdag kl. 13-15.